

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele ali v Ljubljani s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr., a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pettiristopne tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Slovenska adresa.

II.

Zadnjič smo povedali, kako smatramo, da se adresa kranjskega zbora ima umeti, da se skladamo z njo. Denes podajemo bralcem mnenje češkega časopisa o adresi. „Politik“ piše namreč v listu zadnjega petka:

„Kranjski deželni zbor si je prihranil h koncu svoje sesije delo, pomenljivo in važno. Poslanec Bleiweis in osemnajst tovarišev so nasvetovali, naj se napravi adresa na cesarja in vojvodo. Ob enem so taisti nasvetovali načrt adrese, v kateri se jako obžaluje, da so se razprave poravnjanja pričete po grofu Hohenwartu 1871. l. zopet razdrle, kjer se nadalje poudarja, da deželni zbor še vedno in neprestano drži se federalističnega stališča, in končno proti direktnim volitvam energično protestira. Ta načrt adrese bode tudi pred ko ne, kar smemo najsigurneje pričakovati, brez bistvenih modifikacij od kranjskega deželnega zbora sprejet. S tem so zastopniki kranjskega ljudstva ravno tako vredno kot delavno uvrstili se med borilce za pravico in pravo proti svojevolji in tlačanju v državah avstrijskega cesarja. S tem se je zbor vojvodine kranjske možato pridružil deželnim zborom na Tirolskem in v Galiciji s slavno manifestacijo proti pravolomnemu enostranemu divjanju centralizacije ustavakov. S tem je kranjsko deželno zastopništvo krepko pripomoglo poslancem državopravne opozicije na Češkem, Moravskem, Šlezij-skem, v Bukovini in na Štajerskem, potem poslancem pravne stranke na zgornjem Avstrijskem, torej zastopnikom narodov obširnejih šest kraljestev in dežel, ustavljajočim se z vsem enakim nalom. Na kratko, deželni zbor kranjski spolnil je svojo dolžnost kot ud državopravne in z njo solidarično pravo za stoječe opozicije in izkazal se kot zvest borilec v borbi, da se odpravi vsakršno centralistično nasilje prava.

„Politik“ našteva drugo delavnost kranjskega zbora in piše dalje:

„Temu političnemu delovanju preludiral je že 12. novembra „Slov. Narod“ s tem, da je zahteval adresu na cesarja in vojvodo, katere resna manifestacija nazorov in prizadevanj slov. ljudstva na Kranjskem naj bi pripomogla, da se odpravi ministerstvo sovražno Slovanstvu in federalizmu. Narodni dež. klub sklenil je sicer neke dni potem na predlog Zarnik-ov, napraviti adresu na cesarja in vojvodo, ali ona bi se bila imela samo pritožiti, ka se je ministerstvo s tem, da je Merhal-a imenovalo za deželnega šolskega svetnika na Kranjskem, udeležilo flagrantnega preloma ustave. Še le 25. nov. je zadeva adrese tako dozorela, da je narodnemu deželnemu klubu bilo mogoče namen ventilirati, da adresa izjavi v sploh politični položaj. S tem je deželni zbor kranjski prestopil iz samo notranjega delovanja na pot, ki ga imamo kategorično od začetka, in na katerem resno postopanje nij samo interes Kranjske, ampak občne državopravne in s to solidarične opozicije; na katerem bi od nje možato poročstvo za pravo in pravico poslancev slovenskega ljudstva na Kranjskem gotovo pričakovati morali.

„Meritorično predlagane adrese, kar zadeva osobno politično delovanje, strinja se z logično konsekvencijo z dotičnimi manifestacijami, ki so

jih že večkrat prinašali narodni poslanci Kranjske. Kar zadeva posebno energično protestovanje vlo-ženo proti direktnim volitvam, ostala sta si razum in presoja o tej hipercentralistični naredbi vedno zvesta. Že oktobra 1869. l. kranjski deželni zbor nij hotel igrati s famoznimi Giskra-jevimi vprašanji in odgovori, s katerimi je ta organizatorični genij po vsej sili hotel izvesti, kako bi se direktne volitve najbolje izvršiti dale. Samo po sebi se razume, da kranjski deželni zbor nij družih misli postal, ne samo zavoljo tega, ker so od tistih dob tri leta minila in ker ustavaki nasprotno tedanjemu času direktne volitve tudi brez privolitve deželnih zborov „ustavno“ uvesti misle, nego moral je tedanjemu razumu zadevah zvest ostavši, protestirati. Zarad tega nij s tem nikomur nič novega. Vendar gre deželnemu zastopništvu Kranjske za odkrito manifestacijo od vseh drugih strankinih udov vsaka hvala, kakor bi na drugi strani imeli tudi ustavaki vsi in posamezni to izjavo najresneje osrčiti si, kajti je ona med taistimi, ki so ovrgli direktne volitve, gotovo na ne malo odličnem mestu, in končno tudi pri prestolu gotovo ne bode brez pomena. Češki, Moravski, Šleziji, Galiciji, Bukovini, nemški zgornji Avstriji, nemškemu Tirolu, je pristopilo sedaj tudi Kranjsko v vsej obliki s svojo manifestacijo proti direktnim volitvam, kar se o nekaterih drugih deželah tudi brez te formalitete razume, tako, da komaj tretjina direktne volitve zahteva, več ko dve tretjini jih pa per-horescira.“

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor.

(11. (in zadnja seja) 7. dec. 1872.) — (Konec.) Kot enajsta točka dnevnega reda pride na vrsto poročilo odseka za preiskovanje volitve deželnih poslancev za ljubljansko mesto. Dr. Zarnik kot sporočevalec nasvetuje v imenu odseka: Slavni dež. zbor naj sklene: 1. Na sl. c. kr. vlado se stavlja zahtev, da preskrbi nemudoma deželnemu odboru: a) Imenik c. kr. častnikov z ljubljansko volilno in domovinsko pravico; b) izpiske predpisanih davščin nahajoče se na ljubljanskem rotovžu; c) izvirnik dostavnice o volilnih izkaznicah. 2. Na temelji teh podatkov ima dež. odbor to volitev preiskavati, v prihodnjem zasedanju o njej poročati in predloge stavljanje.

Langer govori v imenu manjšine, ki se ne sklada s poročilom večine odseka. Čudi se deželnemu odboru, da celo leto v tem nij nič storil, dokazuje, da je tako preiskovati, kakor večina hoče, nemogoče, zagovarja volilno pravo oficirjev in nasvetuje: naj se volitev potrdi.

Dr. Razlag govori tudi za to, da se te volitve potrdijo. Fiat justitia pereat mundus. Vsak zastop mora paziti na pravilnost. Ako zgreši pravi pot, začena se korupcija. Glede te volitve graja govornik deželni odbor, ki od decembra lanskega leta nij nič v tem storil. V štajerskem zboru je pri enaki priliki baš slovenski poslanec bil proti temu, da „se poveji prvotnih volilcev preiskujejo.“ Zato predlaga, naj se volitev potrdi.

Zavinšek očita, da so oficirji tudi tačas volilno pravico imeli, ko je dr. Costa župan bil.

Sveteč je tudi za to, da se volitve potrdijo, ker ne pričakuje, da bi se kedaj dokazalo, da so nepostavne.

Dežman govori jako strastno proti poročilu in za potrditev.

Dr. Zarnik kot poročevalec brani stališče odsekov večine, poudarja, da so verifikacije volitev eminentno politična stvar, torej vsaka stranka mora poleg tega, da se drži pravice, svojo korist varovati. Govornik kaže, kako se godi po drugih parlamentih in poudarja posebno, kako so ustavoverci v Gradcu nekda dr. Dominkuševu volitev preiskavali in naposled ovrgli. Tako se bode tudi ta volitev temeljito preiskala; ako se najde, da je postavna, bode se ob svojem času potrdila, sicer pa ovrgla. Ko bi vi-gospodje (proti nemškutarjem) večino tu imeli, vi bi nas še vse drugače na rešeto dejali (hrup od nemškutarske, odobravanje od narodne strani. Kromer vrže svinčnik ob mizo, z nogo udari ob tla in kriči „das ist zu arg!“) Dr. Zarnik še izreka, da tu nikakor ne vladajo kake osobne antipatije, nasproti celo spoštuje Kalteneggerja.

Nasvet odsekov se po imenskem glasovanju sprejme z enim glasom večine.

Seja se potem za dve uri preneha.

Ob 5. popoldne se seja zopet začne. Galerije so natlačene poslušalcev. Dr. Costa poroča v imenu odseka za a d r e s o na cesarja: „Odbor kateremu se je izročil nasvet adrese, pretresal je vprašanje ali se ima adresa poslati N. Vel. cesarju, in sklenil sprejeti predlog adrese „en bloc“. Torej nasvetujem naj ga slavni zbor odobri. V utemeljenje nemam po izvrstnem včerajšnjem govoru dr. Bleiweisovem ničesa dodati, pridržaje si kot poročevalec končno besedo po debati.“

Apfalter govori v imenu manjšine proti adresi: „Ta adresa ima tri točke, s katerimi bi se tudi manjšina deželnega zbora skladala, namreč one, ki govore o zemljiški odvezi, o uredjenju davkov in o železnicah. Tudi čute udanosti in lojalnosti do cesarja manjšina deli. Te pa bode drugače izrazila. Ali kar se tiče glavne tendence te adrese, se manjšina ne more skladati z njo. Ona stoji na drugem stališču, katerega je označila v svoji izjavi 13. avgusta 1871. Na to se sklicuje tudi zdaj.“ Apfalter predlaga, naj se preide preko adrese na dnevni red.

Zdajci vstane dr. Razlag in govori blizu tako-le: „Adresna debata in adresa na vladarja je v vsakem zastopu najvažnejša reč, ker takrat govori ljudski zastop s svojim gospodom vladarjem. Z vladarjem pa treba govoriti kakor je njegovemu višku dostojno. Pogledimo, ali ta adresa tako govori in kako je osnovana. Mi smo dobili takoj celo adresu kot predlog. Preziralo se je staro slovansko geslo: „više oči više vidi.“ Temuč da-si že več tednov zborujemo, prinesena je ta adresa kasno; nij bila pretresovana v nobenem odseku; brez poročila na mizo dobimo medli, samo od enega človeka izdelan načrt. Nij dostojno, da pošljemo vladarju tak „šrajbebrif“, nego poslati je treba preudarjeno adresu. Ko smo ob času Hohenwartovem adresu delali, res tudi odsek tri tedne nij seje imel, a 4urnega truda smo potrebovali, da smo dr. Costov načrt toliko amendirali, da se nam svet nij smijal, kar bi bilo ako bi se bil prvi načrt kot adresa sklenil.“

Dr. Razlag govori dalje proti fundamentalnim člankom, osobito proti 14. členu, rekoč, da taka avtonomija za male dežele nij, in tudi za

Slovenec ne, dokler nijsmo združeni. Osebito naša kranjska dežela je premajhena, da bi mogla sama za sebe celo avtonomijo prenašati. Zato ker pri osnovanju tega naglega načrta adrese nij vse to preudarjeno, je načrt medel. Nijso se pretehtale narodne svetinje slovenskega naroda, nij izrekom povedano, da nam je mogoče narodno živeti in celo avtonomijo zahtevati le v „ilirskem kraljestvu.“ Kadar se piše adresa na cesarja, treba uma in srca zbranega, tu naglost ne velja, ne da se zadnji hip v dveh urah vse pretehtati, kaj imamo dolžnosti do so-državljanov, do vladarja in do sami sebe. — Tudi jaz sem za Čeha. Čehi so vztrajni, zrel in marljiv slovanski narod, ali mi imamo tudi na narod slovenski gledati. — Dalje se v tej adresi ne poudarja ustavno stališče. Nij dolgo tega, kar sem bral v nekem časopisu, da bi absolutizem boljši bil nego ustava. Ali mi Slovenci moramo v tem odločno protiviti se, da tistim ne bomo potov gladili, ki so nas s tlako in desetino tlačili, temuč moramo gledati, da se cesarjeva beseda drži, ki je dana v oktoberskem diplomu. Nijsem za to, da se v adresi moleduje za železniške koncesije, ker sem prepričan, da potrebne železnice mora država dovoliti, če smo pridni ali malopridni politiški otroci. — Dr. Razlag stavi potem govoru nasvet, naj se adresa vrne odseku, da jo natanko preudari in popravi, vlada pa naj se zato naprosi, da prodolži sesijo deželnega zbora do 10. dec.

Ta predlog se ne podpira, torej ne pride dalje v debato.

V. C. Supan pošlje v tem hipu pismo deželnemu glavarju, katero se glasi: „Ker se z nekaterimi bistvenimi točkami adrese ne skladam, polagam svoj mandal kot deželni poslanec.“ (Favce Supan, je prej adresno podpisal, a domislil se je, da se prav za prav ne sklada z njo, stoprv potlej, ko je izvedel, da ne bo v državni zbor voljen, kjer je mislil „železničariti“. Ur.)

Kot poročevalec zagovarja adresno dr. Costa. Proti Apfaltrernu obrnen pravi, da je predlog manjšine, naj se adresa ne pošlje, njenemu stališču primeren. O govoru Razlagovem pravi, da nij umestno denes tukaj pripovedovati kako se je lanska adresa delala. Ako dr. Razlag očita, da je adresa prehitro izdelana, more se odgovarjati, da ima 19 podpisov, vsi ti so morali vedeti kaj so podpisali. Če pa se očita, da je delo samo enega človeka, lahko se odgovarja, da je to čisto naravno, ker 19 jih tako delo ne more delati, temuč zmerom le eden. Ako dr. Razlag pravi, da je adresa premedla in premalo pove, moral bi bil včeraj za adresno glasovati, denes pa jo amendirati. Če trdi, da se narodne svetinje ne poudarjajo, lahko pokažemo pasus v adresi, ki se potegne za naš narodni jezik v šolah in uradnih. Tudi „kraljevino ilirsko“, katero smo sicer imenovali „zedinjeno Slovenijo“, adresa omenja, ker se sklicuje na prejšnje adrese, ki so to izrekoma poudarjale. Za ustanovnost smo gotovo vsi, ravno tako je železnica stvar, za katero nij samo večina, temuč cela zbornica. Sicer pa naj bi se tu eden večini podvrgel, ker je treba, da smo v tacih rečeh zložni.“

Glasuje se potem najprej za predlog nemškutarske manjšine, naj se adresa s tem zavrže, da se preide preko nje na dnevni red. Za to glasujejo vsi Nemci (ali nemškutarji), a izmed Slovencev edini Luka Svetec.

Dr. Zarnik potem nasvetuje, naj se adresa „en bloc“ sprejme. Ta nasvet se sprejme. Proti njemu Slovenci: Svetec, Zagorec in dr. Razlag. Adresa je sprejeta.

13. točka dnevnega reda so dopolnilne volitve v državni zbor. Kakor smo že v zadnjem listu povedali voljena sta Horak in Costa.

14. točka je: volitev enega uda v komisijo za uravnanje gruntne davka. Voljen je s 17 glasi Apfaltrern (proti 16, katere je dobil Solmajer).

Zadnja točka dnevnega reda je poročilo šol-

skega odseka o imenovanju dr. J. Mrhala za uda šolskega sveta.

Poročevalec dr. Costa razpeljuje zgodovino tega imenovanja. Po §. 35. dotične postave o šolskem nadzorstvu ima deželni odbor pravico, predlagati enega uda, ministerstvo ga ima potrditi, ali pa deželni odbor pozvati, naj drugega nasvetuje. Tu pa je minister samovoljno imenoval takega uda, ki nij bil po deželnem odboru predložen. Poročevalec izreka, da nema proti osobi Mrhalovi ničesa, da pa gre tu pravico deželnega odbora in deželno avtonomijo varovati, posebno ker je ta čin v protislovju z dozdanjo prakso in se od vlade dotični paragraf samovoljno in napakno tolmači.

Dr. Zarnik pravi, da vlada tukaj dela kakor Diderot, ki je rekel, da iz sv. pisma dokaže, da je bog in da nij boga. Dalje pokazuje, kako so se nemški ustavoverci, privržniki naše manjšine, v Gradu potegnili za prof. Winterja, ko je bil po vladi krivično in proti deželni avtonomiji iz šolskega svetovalestva izpavljen. Zato upa, da se bodo tudi gospodje iz manjšine tu potegnili za postavu, ki je po vladi prelomljena.

Auersperg v imenu vlade tolmači postavu tako, da ima deželni odbor pravico predlagati, a vlada nij navezana na ta predlog. (Mrmranje med občinstvom; prvosednik zvoni.)

Apfaltrern govori za vlado in nasvetuje celo, naj se deželni odbor pograja, da je to pred zbornico prinesel.

Dežman vstane zmage-gotov s slovenskim tekstom dotične postave v rokah in dokazuje, da slovenski tekst postave, ki ne govori o „predlogu“, temuč ima besedo „nasvet“ — sam govori proti večini. „Pojte po vsej Sloveniji — pravi Dežman patetično — pojte od Drave do jadranskega morja, od Kolpe preko Ljubelja, pojte med benečanske in ogerske Slovence, in povsod bo vam slovensko ljudstvo povedalo, da je „nasvet“ samo „ratschlag“, nikoli ne „narekanje“ (vorschlag). Iz tega pa izvira za vas zlati uk, da je treba slovensko tekstiranje postav preudarjeno delati, da se ne boste sami po zobih bili. Jura vigilantibus data sunt.

Dr. Zarnik pravi proti Dežmanu, da narekati se pravi po njegovem vedenju samo diktirati. „Diktira“ pa niti ne angleški parlament. Sicer pa je pa tu jasno kaj manjšina hoče: germanizacijo šol. Temu se pa narodna stranka hoče in mora upirati. Rajši nobenih šol kakor take, katere bi manjšina rada, kakor so bile pred 48 letom, ko se je samo raznarodovalo.

Dr. Costa odgovarja Dežmanu glede njegovega „nasveta“, za katerega je po vsej Sloveniji prič iskal. Ali slučajno se je tu zmotil. Prigodil se mu je „lapsus calami“, ali „error memoriae“, kajti zbor nij sklenil slovenskega teksta postave. Avtentičen tekst je samo nemški, ker tačas (to je razvidno iz stenografskih zapisnikov), ko se je ta postava sklepala, nijsmo še postav sklepali v slovenskem jeziku. Vlada sama je preskrbela postavu, ki pa nij avtentična. Ako je vlada slabo postavu preskrbela, kaj moremo mi za to.“

Nasvet odsekov, naj se deželni zbor izreče proti vladnemu ravnanju, se potem sprejme.

C. kr. deželni predsednik pozivlje deželnega glavarja, naj kranjski deželni zbor sklene.

Deželni glavar Kaltenegger našteva, kaj in kako je deželni zbor delal in se zahvaljuje za pripomoč v nemškem in slovenskem jeziku. Pozivlje poslance, naj zakličejo cesarju trikratni „slava“ in „hoch“ — kar se zgodi.

Dr. Bleiweis se zahvaljuje Kalteneggerju za modro, nepristransko predsedovanje in posebno za to, da je denes tudi njegovo osobno žaljeno čast branil.

Konec dež. zbora.

In ker smo s tem poročilo dokončali ob kratkem, kakor nam je omejen prostor dopuščal, hočemo v prihodnje v vrsti člankov svoje mnenje povedati o raznih prikaznih letošnjega zasedanja.

Štajerski deželni zbor.

(Izv. dopis.)

V poslednji seji 7. decembra odgovoril je namestnik, baron Kubeck na interpelacijo dr. Vošnjak-a. Na 1. vprašanje: Zakaj vlada še nij izvršila postav o narodni ravnopravnosti v c. kr. uradih in šolah, zlasti na gimnazijah v Mariboru in Celji in na realni gimnaziji v Ptuiju? reče namestnik, da o tem nema nič novega povedati, nego da bi samo moral ponavljati, kar je o svojem času bil odgovarjal na enake interpelacije, stavljene po dr. Vošnjak-u v sesijah 1868 5. oktobra, 1869 12. oktobra, in 1870 3. septembra. (V vseh teh odgovorih je Kubeck delal lepe obljube Slovincem, sicer se pa izgovarjal, da za zdaj še nij vladi mogoče, ustrezati željam Slovencev. In §. 19 osnovnih državnih postav? Na papirji se prav dobro glasi; kako se pa v resnici izvršuje, nam je dokaz izgovarjanje vladnih organov, kadar se terja faktučna izpeljava.)

Na 2. vprašanje: Zakaj sta bila prestavljena profesorja Šuman in Pajk od mariborskega gimnazija? odgovarja Kubeck, da se je to zgodilo iz službenih razlogov, in dostavil, da se gimnazijski profesorji stalno imenujejo ne za kateri določen kraj, nego da se vsak mora udati, ako ga ministerstvo prestavi. (Tedaj službeni razlogi so napotili ministerstvo do onega silnega čina? Kako si vendar upa vlada kaj takega trditi v obraz dokazom v interpelaciji izpeljanim, po katerih se je očitna škoda učinila mariborski gimnaziji po odstranjenju dveh najboljših učnih moči. Slaba stvar se ne da dobro zagovarjati in zato vlada zmirom globokeje zabreda, če končno celo trdi, da profesorji nijso za kateri kraj stalno imenovani, ampak na milost in nemilost prepuščeni vsakdanjemu ministru nauka, kateri jih sme po svoji samovolji gnati iz Kotara v Černovice ali Lvov ali pa v Ried, — se ve da iz službenih razlogov. Da se proti neljubim ali zavratno obrekovanim profesorjem najdejo taki razlogi, zato že skrbi kak sekcij-ski svetovalec v ministerstvu. Zdaj bodo c. kr. profesorji vsaj vedeli, pri čem da so pod tem liberalnim ministerstvom in zavidali vsakemu ljudskemu učitelju, kateremu se mora pred prestavljenjem, če se godi proti njegovi volji vsaj disciplinarna preiskava privoliti.)

Na 3. vprašanje: katera zavera je proti imenovanju g. prof. Pajka za še prazno profesuro na mariborski gimnaziji, se Kubeck kratko odreže, da odpada odgovor na to vprašanje, ker se je g. prof. Pajk odpovedal državni službi. (O modrost! kedaj in zakaj se je Pajk odpovedal; stoprv potem, ko je bil prestavljen proti svoji volji, ko je terjal disciplinarno preiskavo, katera se mu nij privolila in ko se mu služba v Mariboru, akoravno nij bilo nobenega posebnega kompetenta za njo, po dvakratni prošnji nij podelila; kaznovati pa se nij hotel dati, svest si, da ničesa nij zakrivil. Čes vse to Kubeck smukne in še dela, kot da bi se vladi bila krivica zgodila, ne pa prof. Pajk-u.) Morala tega odgovora je, da Slovincem nasproti vse ostane še pri starem.

Dopisi.

Iz Kamnika 9. dec. [Izv. dop.] Čas je da se prebudimo. 13. dan t. m. imajo biti volitve mestnih odbornikov, potem novega župana, pa vse je tiho in celo volitve še razpisane nijso. Ne znam kaj pomenja to, morebiti da se zopet pri obedu — dožene važna volitev. — Denšnjega župana g. Keckel-na pozna vsak mestjan do dobrega in vsak mora, ako ima le količkaj preudarka in vesti priznati, da on nij sposoben biti župan slovenskemu mestu kamniškemu, on ki je protivnik naše svetje narodne reči in ne navdušen za blagost našega mesta. Kako more on voditi slovensko mesto, da bi napredovalo in se vzdignilo iz svojega blata, v kateremu bi človek lahko obtičal! „Torej oglasi naj se jih stò: Le ta nam županil ne bo.“ Mestjani! čas je, da odver-

žemo mameluško stvar in si izvolimo narodnjaka, navdušenega za našo mило domovino in našo staro mesto. — Ne dopuščajte, da bi se še dalje nemškutarilo po mestni kanceliji, kakor se je do sedaj na našo sramoto. Bodimo zložni, dogovorimo se, da dobomo večino vsaj v II. in III. razredu, kar je brez dvombe ako bo združenost in potem je gotovo tudi naroden župan. Posnemajmo vrle Vrhničane! naše sosednje narodno mesto Kranj! — Mestjani! bodite srčni in pogumni in zkažite se kakor ste se že večkrat skazali pri volitvah v deželni zbor in zmaga je naša. Še enkrat! proč s takim županstvom, ki nij nič vspešnega videti slabega pa na kupe za pokazati. Živa priča so nam slabega županstva mali grad in klanec. Pa pogledimo kaj reče naš paša župan in ali razpiše že skoraj volitve aline? Videli bomo tudi kam in kako se bodo naši duhovni obrnili.

22. t. m. bo se pri nas igrala žalostna igra: Mlinar i njegova hči. Že je preteklo eno leto kar se dela v Kamniku čitalniška zastava a še zdaj nij končana, vprašam kaj misli slavni odbor, da delavko zastave ne priganja k dokončanju, kajti ljudje že godernjajo. Že letos imela bi biti blagoslovljena pa še sedaj nij nič.

Iz Maribora 9. dec. [Izv. dop.] (Preširnova beseda v čitalnici.) Naša čitalnica je 8. dec., kakor je „Narod“ bil naznanil, praznovala slavni spomin pesnika Preširna. Dvorana se je bila lepo napolnila in program se je na občno in veliko zadovoljnost izvršil. Beseda se je začela z govorom o Preširnu (govoril g. J. P.); na glasoviru je igrala čitalničarjem uže davno priljubljena gospodičina L. Posebno se je ugodila deklamacija Preširnovega „Povodnjega moža“ (deklamoval g. Sk.) in četverospjev solo, kateri se je moral ponoviti. Igranje na citrah (g. S.) je vzbudilo toliko zadovoljnost, da je igralec moral še dve plesi igrati. Končala pak se je beseda z jako ubranim in krasnim zborom: „Bože živi“, kateri je bil viharo sprejet in se je moral ponoviti. In na konci se je še oglasil krasni in tu še ne slišani trospev „treh vrlih kranjskih fantov v gosposke obleki“, kakor se je nekdo dobro izrazil; zapeli so ti trije krasno narodno pesem: „Bom šel na planince.“ Vse točke programa so šle precizno in brez vseh napak. — Ta večer, s katerim so bili vsi pričujoči jako zadovoljni, mnogi celó raznenadjeni, je pokazal, da bi se dalo tu dosti veselih in celó velikih besed napraviti, ako bi le dosti resne volje bilo. Upati je, da se bode s časoma živejše narodno življenje v Mariboru vzbudilo, kjer je toliko in tako vrlih, a malo porabljenih narodnih močij. Skušnja je pokazala, kaj bi se dalo storiti. Več o čitalničnih zadevah o svojem času.

Politični razgled.

Ta teden se je državni zbor zopet sešel, in popred ko se razide, bode, pravijo „reforma volitev“ izvršena. Akoprem so deželni zbori galski, kranjski in tržaški zoper njo remonstrirali, akoprem jo narod češki, moravski, zgornje-avstrijski, tirolski in vorarlberški perhoreseira, vendar se vidi, da oficiozni in ustavozvesti časniki o dotičnem delovanju državnega zbora naj lepše nasledke pričakujejo. Mi mislimo da nij mogoče, ka bi zveličalno upanje klike pri sedanjem položaji kaj družega bilo, kakor zunanja podoba.

Cesar je imenoval kot nove ude za gosposko zbornico državnega zbora gg. kneza Frijea Lichtensteina, grofa Josipa Waldsteina, barona Franca Mladoter-a, grofa Gvido Thuna, gr. Gašperja Lodron-a, grofa Giorgi-a, profesorja Höflerja, bar. Loisa Haber-a, grofa Khuenburg-a opata Neselhuberja, grofa Semienski-Revickega. — Torej skoro samo ustavoverne in vladne!

Dunajski „Vaterland“ od 10. novembra prinaša članek o kranjskih državnih poslancih ter svoje upanje izreka, da ne bodo prišli v državni

zbor. Želeli bi, da bi se ta list v tem slučaju ne bil zmotil, ali vendar se je.

V tržaškem deželnem zboru je Hermet govoril za brambo historičnih pravic Trsta in italijanske narodnosti tržaškega mesta. Slovenski poslanec Naber goj je protestiral proti poslednji zahteva, kazaje kako se slovensko prebivalstvo v tržaški okolici narodno tlači. A njegovi nasveti so pali, ker laška večina je gluha za slovenske narodne zahteve.

Dalmatinski klub je sicer svojim poslancem, ki so za posilne direktne volitve v rajhstratu glasovali, dal generalno odvezo, vendar je sklenil (kakor v „Südsl. Corr.“ beremo), da naj v državnem zboru proti direktnim volitvam glasujejo.

Ogerska regnikolarna deputacija se je včeraj posvetovala posebno o financijelnih terjatvah hrvatske deputacije. Oziroma na potrjenje in presojo želja Hrvatske, naj se dosedanja razmera količesti prenaredi, je vlada ogerski regnikolarni deputaciji predložila več statističnih izkazov. Deputacija jih je pomanjkljive spoznala, in prosi ministerstvo za obširnejši predlog o teh zadevah posebno o prenearedbah, oziroma na hrvatsko vplačivanje, ki ga bode imelo sedaj, ko sta vojniška granica in mesto Reka Ogorske pridružena. Prosili so tudi ministerstvo, naj naznani, katerega pravila se imajo odsle držati zaradi pomnoženja poslancev, ki jih bode Hrvatska v prihodnje v državni zbor pošiljati imela.

Na Francoskem je razpor med republikanci ali Thiersovo vlado in pa med monarhisti za silo in začasno poravnau. Obe stranki so se nekoliko podali. Thiers je vzel za ministra javnih del zmerne Fourtona, in je baje obljubil skupščine ne pred 1. januarjem 1873 razpustiti. Ne veselo pa je poročilo, da so med generali ljudje, ki bi baje pripravljeni bili monarhiste z vojsko podpirati, na pr. Ducrot in Bourbaki.

Pruska gosposka zbornica, v katero so poslali nekoliko novih, vladi udanih udov, se je v svoji opoziciji proti novemu uredjenju okrajev — udala ter je sprejela novo „kreisordnung“ s 114 glasi proti 83 fevdalcem, ki zdaj po novih tarnajo, da je stara organizacija pala.

Razne stvari.

* (Graška „Tagesspost“ iz Ljubljane) prinaša članek: „Rückblick auf die letzte Session des krainischen Landtages“, katerega najberó gg. poslanci dr. Razlag, Peter Kozler, Svetec in Zagorec, pa bodo vedeli, ka so samo nemšknarjem na ljubo delali glasovaje proti adresi in ne držeči se v važnem političnem vprašanji večine poslancev in v takih rečeh povsod neobhodno potrebne discipline.

* („Zagorca že imamo“) tako govore veselo nemškutarji po Ljubljani. Dobili so bili namreč poslanca Zagorca zadnjo soboto v neko večje nemškutarsko društvo in tam jim je baje možanec obljubil, da bo zdaj z njimi vlekel. Dosti nijso pridobili, kajti da voljen ne bo več, tega se smejo zanesti. Za narodno stranko pak je to poduk: ne več voliti človeka, ki o politiki prav nič ne razume.

* (Slovensko gledališče.) Vtorek je predstavljalo dramatično društvo po Germovnikovih „Die Weiber von Veldes“ poslovenjeno igro „Pogumne Gorenjke.“ Gledišče je bilo zopet polno in občinstvu z drugim in tretjim dejanjem zadovoljno. Vendar je pohvala veljala bolj v igro vpletenim narodnim pesmam, izvrstnemu ženskemu koru, ter dobremu igranju gospodičine Podkrajškove, in gospoda Kajzela in deloma g. Kocelja, nego pa igri sami, ki je plitvo naložena in razen „mlinarja“ nema skoraj ni enega dovršeno izvedenega značaja, torej tudi ne hvaležnih ulog. Igra se namreč vrti okolo tega, da so francoske oblasti ob času francoskega gospodarstva na Slovenskem hotele konfiscirati zaklad v cerkvi na blejskem je-

zeru, pogumne žene z Bleda pak so ga brabro branile s tem, da so čolne za prevoznjo na otok poskrile in naposled upor proti receveur-u iz Radoljice vzdignile dokler nij dežela zopet pod avstrijsko oblast prišla. Gospod Kajzel je ustvaril s svojim izvrstnim talentom iz mlinarja okroglo dobro karakterizirano komično sliko. A kar se njegovega gorenjskega izgovarjanja gorenjskega v (gvava, šva, nam. glava, šla) tiče, menimo, da komika nič ne izgubi, ako se prihodnjič ta izgovor opusti na slovenskem odru. V tej stvari mislimo, da nam nij treba nemških, t. j. avstrijsko nemških igralcev posnemati, ki menijo, da ni komikarskega govora, ako ne govori po dunajsko-lerchenfeldovskem jargonu. — Dobro sta igrala tudi gospod Šmit (adjunkt) in Kocelj (višji gozdar). A poslednjemu bi bil moral registrar okrajšati prizor, v katerem se mora dati od Ferjanke (Podkrajškove) predolgo zmerjati. Scene ravno vsled svoje dolgosti psihologično neverjetna postane in nij prijetna. — Gospodičina Rosova in g. Meden sta posebno ljubeznjivo pela „Sem slovenska deklica“, — prvo strofo, drugo menj. — Suflerja smo zopet nekoliko preveč slišali. V enem tednu za eno predstavo bi se igralci mogli vendar bolje naučiti.

* (Enajsta slovenska predstava) dramatičnega društva v deželnem gledališči bode v nedeljo 15. decembra. Predstavljala se bode znana dobra Albinijeva veseloigra v 4 dejanjih „Umetnost in narava“, poslovenil Andrejčkov Jože, katera se je v lanskej sezoni prav dobro predstavljala.

* (O „Glasbeni matici“) se nam piše obširneje, da šteje do denes 10. dec. udov: 259; med temi 20. ustanovnikov. — Prvi zvezek pesni se tiska v Pragi in izide začetkom prihodnjega leta. — Denarja ima „glasbena matica“ glđ. 400. naloženega pri obrtniškem pomočnem društvu. — Gosp. učitelji še precej dobro pristopajo; zlasti na Goriškem se jih je do zdaj veliko vpisalo. — Nekateri gosp. poverjeniki so jako marljivi. — Mnogo gosp. je pa ki se še nijso poprijeli prevzetega posla, ali še celó odgovorili nijso, ali prevzemó poverjeništvu ali ne. — Z Goriškega se neki piše, da žele po večjem vse cerkve pristopiti k „glasbeni matici“ ako se društvo zaveže jim vsako leto vsaj en zvezek cerkvenih pesni dati. Obrčalo se bode društvo baje po vsem Slovenskem ko bi morda hotele cerkve sploh na tak način pristopiti. „Glasbena matica“ bi kakor slišimo potem pripravljena bila cerkvam vsako leto bogat zvezek cerkvenih pesni podati, in v kratkem bi gosp. organisti imeli potrebnega gradiva. Le-ta misel se nam dopada in želeti je da se realizira.

* (Ljubljanska čitalnica.) Plesne vaje se prično v Čitalnici v kratkem, morda že ta teden. Jugoslovanski ples „Kolo“ se bode tudi letos plesal.

* (Ljubljanski sokol) Pod vrlo znanim telovadskim učiteljem gosp. Mandič-em in izurjenim podučiteljem gosp. Kremžar-jem se uči letos telovadbe nad 250 g. učencev iz gimnazije realke in pripravne šole. — Sledni gospodje prav hvalijo svojega mojstra, ker jim daje poduk v telovadbi praktično in teoretično tako, da jim bode potem, ko postanejo učitelji, mogoče v telovadbi vspešno podučevati. Tudi letos prihodnji pustni torek napravi Sokol veliko maskarado. Priprave se delajo že zdaj, torej je upati da bode veselica ravno tako velikansko izpala kakor so bile prejšnje maskarade. —

* (Iz Maribora) se nam piše, da naš dopisnik od „Drave“, pišoč o učiteljskem pripravišči, nij bil po vsem točno podučen, ter da je osobito letos na tem pripravišči večina dobrih, talentiranih učencev, ki so Slovenci, in imajo veselje do svojega prihodnjega stanu. — Če je tako, in dvomiti nemamo volje, — nas gotovo samo veseliti more.

* (Društvo „Slov. beseda“) v Gradci je sklenilo v občnem zboru 8. dec., kakor vsako leto napraviti tudi letos „venček“; polovico čistega

doneska bode darovalo društvu za podpiranje slovanskih dijakov. — Hvalevreden zaključek — piše se nam iz Gradca — posebno za društvo, katero se v tuji zemlji premnogokrat samo z gmotnimi zadregami bori. Posnemajte ga v domačiji v podporo bedni mladini; le z združenimi močmi bode mogoče ravno med Slavjani naraščajoče število nesrečnežev utone rešiti. Exempla trahut! ali bode veljalo tudi o tem?

* (Naša rojakinja) gospodičina Helena Pesjakova, hči slovenske pisateljice Luize Pesjakove je, kakor iz prijateljskega pisma izvedamo, 5. dec. t. l. v prvič nastopila kot operna pevka na dvornem gledališču v Draždanih kot legata v „Freischütz“ — z burno pohvalo občinstva in kritike. Po tem se jej sijajna prihodnost obeta.

* (Erfassungstag) bode, če prav že nikjeri po ustavovernem svetu, vendar gotovo v Ljubljani v kazini 21. t. m. Mlatile se bode zopet liberalne fraze, denes, ko se ustavoverna vlada sama križa pred liberalnostjo in svobodo v vprašanji direktnih volitev in naravnost izpoveduje, da njej in njegovi stranki gre samo za „politične“ obzire t. j. za potlačanje neprusaštva.

* (Ogenj.) V doljnem Mraševu pri sv. Mihelu, okraja novomeškega, je 2. dec. kozolec senom zgorel. Zažgal ga je 10. leten deček, ki je skrivaj tabak pušil.

* (Iz Gradca) se v „N. Fr. Pr. telegrafu“: Včeraj o polnoči so se dijaki v neki pivarni stopili in so razbili okna, vrata in stole. Ko je policija došla, so se jej hudo ustavljali, dokler nij prišlo 18 policistov, kateri so dijake z golimi sabljami v mesto tirali. Pri mestni hiši je prišlo do boja, 35 dijakov, večidel Slovane (?) so dali v zapor. Ostali so skušali v stražarsko sobo prodreti. Morala se je zapreti in zabarikadirati. Eksces je trajal do 4 v jutro med velikim hrupom. Denes v jutro so zaprte izročili deželnemu kazenskemu sodu. Policijski komisar je bil prebral eksedentom zakone o punktu. Med dijaki vlada velika razdraženost.

* (Iz Gorice) se „N. fr. Pr. brzojavlja, da je v nekem shodu volilcev 8. dec. državni poslanec Coronini govoril za direktne volitve. Nasprotoval mu je znani Slovenec dr. Tonkli, poudarjaje, kako vlada Slovence in Čehe zatira.

* (Ogerski) novi ministerski predsednik Szlavy je bil l. 1848 revolucionarni vladni komisar v Oršavi. Ujet po avstrijski gosposki, tiran je bil v Olomuc, kjer je bil dve leti v trdnjavi zaprt.

* (Iz Moskve) bode udeleženo na dunajsko svetovno razstavo velikansko. Že do 17. okt. se je v sami Moskvi oglasilo 400 izložnikov, in vsak dan so se še novi oglašali kasneje.

* (Razglas in opomin.) Odbor slovenske Matice je pri XXVII. skupščini 31. okt. 1872. l. sklenil, da se po časnikih proglasi, naj vsak Matičar do konca 1872. leta plača zaostale svoje letne doneske, donesek za 1873. leto pa do konca meseca junija; kdor na ta proglas ne zadosti svoji dolžnosti, ta se izbriše po 3. §. Matičnih pravil.

Dalje je bilo skleneno, ude, ki po tem razglasu ne plačajo zaostankov svojih, ob enem naprositi, da nazaj pošljejo knjige, ki so jih prejeli za leta, za katera nijso plačali doneska.

Ker bi utegnili biti družbenikov, ki ne vedo, ali so kaj na dolgu in koliko, zato se vsem gg. poverjenikom v kratkem pošlje natančen izkaz vseh zaostankov njihovega poverjeništvu z opomini vred za dotične gg. Matičarje.

Dunajska borsa 10. decembra.

London	109	25
Kreditne akcije	338	75
Akcije narodne banke	964	—
Napol.	8	74
C. k. cekini	5	12
Srebro	108	—

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Plučna sušica je ozdravljiva!

dokazano v knjigi, katera je ravnokar v 8. natisu na dan prišla in katerej uže mnogo tisoč novo spomlad življenja zahvaljuje. Način lečenja je vsakterniku razumljivo popisan od M. Auerbach-a. **Zdravljenje je prosto, stroški mali, povsod rabljivo, vseh radikalno.** Dobiva se na pošiljatev 1 tolarja 5 sreb. grošev = 2 gl. = frank. 40 Cts. od (247—1)

J. V. Albert-u
München, Maximiliansstr. Nr. 37.

Mojim čestitim kupovalcem v Beču in pokrajini!

Po prevzetji Mošvega imetka sem v položaji, mojim p. n. kupovalcem sledeče zapisane članke po nenavadno nizki ceni in s poročtvom za zanesljivo in dobro blago ponuditi in si dovoljim ob enem na-tó pozoriti, da se čestitim p. n. kupcem takša prilžnost k dobremu kupu primernih božičnih in novo letnih daril

ne bode tako hitro spet ponudila, in namreč:
Perilo za gospode.

Srajce iz pravega batista à gld. 1.30, 1.60, 2 gld. najfiniše.

Bele srajce iz najfiniše angleške bombaževine po gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, izšite gld. 4.25, 4.75, 5.20.

Bele srajce iz najboljšega rumburškega platna à gld. 1.50, 1.80, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7 in 8.

Spodnje hlače za gospode po nemški, francoski in ogerski obliki à gld. 1, 1.50, 1.80.

Perilo za gospe.

Srajce za gospe iz najboljšega rumburškega platna à gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3.50 in 4.

Jopice (corzete) enojnate à gld. 1.30, 1.80, iz barhanta gld. 1.60, 2, 2.50, 3.50.

Jopice z izšitim vkladanjem gld. 2.50, 3, 3.50, 4.50, 5.50 najfiniše.

Halje za gospe po šegi ali na vleček à gld. 1.80, 2.50, 3, 3.50, 4, 5 in 6.

Spodnje hlače za gospe iz najfiniše angleške bombaževine ali barhanta gld. 1.20, 1.60, 2, 2.50.

Platnenina.

Francoski robci iz batista s pravobarvanim obrobom 1/2 dvanajsterice gld. 1.50, 2, 2.50.

Beli platneni robci 1/2 dvanajsterice gld. 1, 1.50, 2, 2.50, 3 najfiniše.

Beli platneni robci v elegantnem obrisku 1/2 dvanajsterice gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5.

1 kos 1/4 široko 30vateljno hrubovsko platno gld. 5.75, 6.75, 8.50.

1 kos 1/4 široko 30vateljno ubeljeno rumburško platno gld. 8.50, 10, 11, 12.

1 kos 1/4 široko 30vateljno rumburško platno gld. 12, 13, 14, 15.

1 kos 1/4 široko 48—50vateljno holandsko platno gld. 16.50, 18, 20, 25.

1 dvanajsterica obrisačev à gld. 4.50, 5, 6, iz damasta gld. 7.50.

1 kos 30vateljno obrisačev iz damasta à gld. 9, 10, 11, 12.

Prava angleška bombaževina vatelj 18, 20, 25, 30, 36 kr.

Razun tega vsake bire namizje, gradl, posteljska pertenina, nankinsko platno, motoži, piqué, barhant itd. po čudovito nizkej ceni.

Pletenina.

Nogavice za gospode za dvanajsterico gld. 2.50, 3, 3.50, 4.

Nogavice za gospe za dvanajsterico gld. 3.50, 4.50, 5.

Zdravilni prsniki za gospode à gld. 1, 1.50, 2.50, 3.50.

Prsniki za gospe po gld. 1.50, 2.50, 3.50, posebno zoper nahod priporočati.

Tovarnica platna in perila
Naslov: Fr. Raubitschek-a
„zur Billigkeit“
Wien, Taborstrasse 15.

Naročbe v okrajno se na povzetje ali pošiljatev zneska izvršujejo. Popolni razkazek cen na zahtevo franco in zastonj.

Popust. Pri naročitvi na gld. 100 eno celo namizje za 12 oseb. (246—1)

Babeta Kogl,

na narodnem trgu h. št. 32,

priporoča svojo štacuno s cerkvenim blagom, s pristavkom, da vsa naročila tega obrta (bodisi novo ali popravljjanje) — kolikor se le da — po nizki ceni prejme. Omeniti mora pa tudi, da nij prevzela štacune od Celcer-ja, ki je v njeni hiši stanoval, ter da nima ž njim prav nobene kupčije; blago in kupne cene so temu najboljši dokaz. (240—2)

Iz časopisa „Wiener medicinische Wochenschrift“ (izdaje dr. Wittelschöfer) posnemljeno to-le notico:

Hoff'ovi sladovi preparati*) so za bolane na prsih neprepirno najboljši živež, ki ne povzdi-guje samo muskulskih moči, izginjeno mast zopet povrne, organizmu svoj tonus in bolniku v malem času embonpoint zopet da, olajšuje tudi na čuden način, vsled svojih slin-natih, zagrinjajočih lastnosti, najbolj siten plučni in črevni katar. Tudi v mrzlici se lahko in naglo prebavlja, ne da bi vzročil stiskanje ali nagleje bitje žil. Celu otrokom se sme zaradi teh lastnosti s polno zadovoljnostjo dajati. Mnogi otroški zdravniki hvalijo v svojih dopisih krepke učinke Hoff'ovih sladovih preparatov v boleznih: tabes miseraica, škrofuloza, rachitis itd. Ponovito moramo opo-zoriti, da imajo imenovani učinek samo in edino pravi Hoff'ovi sladovi preparati. S posnemanjem reproducirani sladovi preparati vplivajo jako škodljivo na organizem, zaradi česa se mora pred takimi svariti.

*) Pravi se dobijo v centralni zalogi, Dunaj, Kolovratring 3. Zaloga v Ljubljani pri gosp. Martinu Golobu. — V Ipavi pri gosp. Ant. Déperis-u. (204—3)

brez zdravila

Na prsih in plučah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašanih slučajih radikalno ozdravljajo

brez zdravila.

Po natančnem popisu bolezni pove pismeno ved

Dir. J. H. Fickert, Berlin.

Wall-Strasse No. 23.

Honorar 5 gld. a. v., ki se naj pismu priloži.

(162—29) brez zdravila

Najnovejša

ponudba igre na srečo.

Sreča in blagoslov pri Cohn-u.

Velika od Hamburške države garantirana denarna loterija črez

2 milijona 161.300 tolarjev.

Ta ugodna denarna loterija je takrat zopet s dobitki prav znamenito pomnožena; ona obsega 69.000 ždrebij in se bodo v malo mesecih v 7 razdelkih sledeče prilige gotovo dobile, namreč: 1 dobitok po primérlijeju 100.000 tolarjev, posebno tolarjev 60.000, 40.000, 30.000, 16.000, 12.000, 10.000, 2krat 8000, 3krat 6000, 5krat 4800, 1krat 4400, 12krat 4000, 11krat 3200, 10krat 2400, 32krat 2000, 5krat 1600, 64krat 1200, 122krat 800, 6krat 600, 3krat 480, 256krat 400, 306krat 200, 6krat 120, 402krat 80, 16.408krat 44, 40, 18.340krat 20, 8, 6, 4 in 2 tolarjev.

Vzdiganje dobitkov prvega razdelka je uradno na

18. in 19. decembra t. l.

določeno. K temu velja

cela originalna srečka samo 3 1/2 gld. a. v. pol originalne srečke samo 1 3/4 gld. a. v. četrt „ „ „ samo 1 gld. a. v.

in jaz razpošiljam te originalne srečke z vladnim grbom (ne od prepevedane obete ali privatnih loterij) na frankirano pošiljatev zneska, celo v najdaljnije kraje čestitim naročnikom takoj.

Uradni zapisnik vzdigatij in

razpošiljanje dobičkov

sledi takoj po zdrebanji na vsacega deleznika natančno in na tihem.

Moja kupčija, kakor je znano, je ta naj-starša in najsrečnejša, ker so delezniki pri meni uže te največje glavne dobitke po 100.000, 60.000, 50.000, čestokrat 40.000, 20.000, celo pogosto 12.000, 10.000 tolarjev i. t. d., in nedavno pri bivših vzdigatvah meseca novembra t. l. skupno svoto črez 100.000 tolarjev po uradnih zapisnikih dobitkov pri meni dobili.

Laz. Sams. Cohn

v Hamburgu.

(243—3)

Glavna pisarna, Bankno in menjisko opravilstvo.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.